

Remissvar - En förändrad abortlag (SOU 2025:10)

Ert diarienummer: S2025/00219

Region Sörmland delar utredningens grundläggande ställningstagande att rätten till en säker och tillgänglig abortvård är centralt för att värna mänskliga rättigheter, jämställdhet och individens självbestämmande. Vidare instämmer vi i utredningens huvudförslag att abort ska få genomföras utanför en sjukvårdsinrättning och ser att det kommer att leda till större frihet och flexibilitet för de vårdsökande. Att barnmorskor ges ett utökat ansvar för abortprocessen är också naturligt och följer den praxis som redan råder i verksamheterna.

Förslagen om att abort ska tillhandahållas av verksamheter särskilt anpassade för ändamålet och att alla verksamheter ska ha tillgång till läkare med rätt kompetens är avgörande för att patientsäkerhet och kvalitet inte ska påverkas negativt.

Vid införande av hemabort är det särskilt viktigt att den abortsökandes rätt att välja om aborten ska göras på en vårdinrättning eller i hemmet säkras. Region Sörmland välkomnar även att rätten till abort tydliggörs i lagen, liksom hälso- och sjukvårdens ansvar för aborter och att de ska tillhandahållas skyndsamt.

Avsnitt 8.5 Alla verksamheter som tillhandahåller abort ska vara anmälningsskyldiga

Region Sörmland anser inte att det är tillräckligt att verksamheterna är anmälningsskyldiga utan tillståndsskyldighet bör införas för de verksamheter som bedrivs inom ramen för hälso- och sjukvård samt att ett sådant tillstånd bör innefatta krav på ägar- och ledningsprövning utifrån såväl kompetens som lämplighet. Abortutredningens förslag, att det särskilda godkännande som krävs för andra verksamheter ska utgå ur abortlagen, bör ställas i relation till utredningen om välfärdsbrotts arbete och eventuellt kommande förslag om tillståndsskyldighet. Det är tveksamt om nuvarande anmälningsskyldighet i patientsäkerhetslagen är tillräcklig för att kunna motverka oseriösa aktörer och välfärdsbrott inom hälso- och sjukvården.

Avsnitt 9.2 Förskrivning av läkemedel för abort kan bli tillåten men bör ske restriktivt

Region Sörmland anser att utdelning av läkemedel bör fortsätta att vara regel, även om förskrivning kan komma att ske.

Ur patientsäkerhetssynpunkt är förskrivning av för stora förpackningar och för många tabletter en stor risk. Förskrivning för smärtlindring är särskilt problematiskt på grund av beroendeproblematik. Kassation är förstås inte

heller önskvärt ur vare sig ett ekonomiskt eller miljömässigt perspektiv. Vid förskrivning skulle läkemedlen inte heller ingå i läkemedelsförmånen, utan ha fri prissättning på apoteken. För att behålla kostnadsfrihet för den gravida måste regionerna använda sig av undantagshantering.

Avsnitt 9.3 Abortlagstiftningen kommer att möjliggöra handläggning av aborter via telemedicin

Det finns risker med en helt digital abortprocess som är viktiga att utreda och fördjupa sig i, till exempel att graviditeten inte fastställs liksom dess längd. Det finns även risker med färre eller inga fysiska besök då tillgången till stöd, rådgivning, uppföljning och preventivmedelsförskrivning kan bli bristfälligt.

Region Sörmland välkomnar med anledningen av detta utredningens förslag att avsätta medel som regionerna kan ansöka från för att utveckla och utvärdera modeller kring digitala vårdformer.

Region Sörmland ställer sig inte bakom förslaget om att ersätta ordet kvinna med den som är gravid.

REGION SÖRMLAND

Christoffer Öqvist (M)
Regionstyrelsens ordförande

Magnus Johansson
Regiondirektör